

Teleövervakning - vad är det och vilken information innehåller materialet?

Tony Rönnqvist

11/2018

Abstract

Författare	Examen	
Tony Rönnqvist	Polis (YH)	
Publikationens namn	Offentlighetsgrad	
Teleövervakning - vad är det och vilken information innehåller materialet?	Offentlig, delvis sekretessbelagd IV kapitel 2.1.3, 2.1.4, 2.1.5, 2.3 och 4 är sekretessbelagda enligt skyddsnivå IV	
Handledare	Lärdomsprovets form	
Sabina Jordan och Christian Romberg	Undersökande lärdomsprov	
Referat		
<p>Teleövervakning är ett hemligt tvångsmedel som polisen använder frekvent inom brottsundersökningen. Under 2017 beviljade tingsrätten 1603 teleövervakningslov, vilket är en ny toppnotering. Teleövervakning kan beviljas när polisen misstänker någon för ett grovt brott. Till polisens huvudsakliga uppgifter hör att utreda brott och i synnerhet vid utredningen av grova brott är det viktigt att man använder sig av undersökningsmaterialets hela potential.</p> <p>Syftet med denna undersökning är att få fram vilka möjligheter en välgjord analys av teleövervakningsmaterial från mobiltelefoner kan tillföra en brottsundersökning eller vilket potential materialet har när polisen försöker påvisa ett brott.</p> <p>Jag har utfört en fenomenografisk undersökning, som innebär att jag har intervjuat tre informanter som de anställda vid Centralkriminalpolisen och Skyddspolisen anser vara experter inom undersökningsområdet. Informanterna som arbetar vid Centralkriminalpolisen, Europol och vid Polisnärheten i Tavastland berättade om hur de använder teleövervakningsmaterialet vid analys och undersökning, men även hur polisen kan använda materialet som ett redskap inom polistaktik.</p> <p>Resultatet av undersökningen är en lista på olika sätt att använda och utnyttja informationen i teleövervakningsmaterialet. Listan är indelad i 11 olika kategorier och kategorierna innehåller såväl detaljer som konkreta exempel.</p> <p>Lärdomsprovet är delvis sekretessbelagt, bl.a. kapitel 2.1.3, 2.1.4, 2.1.5, 2.3 och 4 är sekretessbelagda enligt skyddsnivå IV.</p>		
Sidantal	Månad och år då granskningen skett	Lärdomsprovets kod (OPS)
43 + 2 bilagor	11/2018	Amk2018ONT
Nyckelord		
Teleövervakning, teleövervakningsmaterial, teleavlyssning, analys, Ekuha, Kuha, Kettu		

Tiivistelmä

Tekijä	Tutkinto/kurssi ja opinnäytetyö/nimike	
Tony Rönqvist	Poliisi (AMK)	
Julkaisun nimi	Julkisuusaste	
Teleövervakning - vad är det och vilken information innehåller materialet?	Julkinen, osittain salainen IV Luvut 2.1.3, 2.1.4, 2.1.5, 2.3 ja 4 ovat salassa pidettäviä IV	
Ohjaajat ja opintoaine/opetustiimi	Opinnäytetyön muoto	
Sabina Jordan ja Christian Romberg	Tutkimuksellinen opinnäytetyö	
Tiivistelmä		
<p>Televalvonta on salainen pakkokeino jota poliisi käyttää toistuvasti rikostutkinnassa. Vuonna 2017 käräjäoikeus myönsi ennätykselliset 1603 televalvontalupaa. Lupa televalvontaan voidaan myöntää kun poliisi epäilee jotakuta syyllistyneen törkeään rikokseen. Poliisin pääasiallisiin tehtäviin kuuluu tutkia rikoksia ja tutkittaessa törkeitä rikoksia on varsin tärkeää että esitutkintamateriaalin koko potentiaali käytetään.</p> <p>Tutkimuksen tavoite on tuoda esille miten hyvin analysoitu televalvontamateriaali hyödyttää rikostutkintaa. Keskeinen keskusteltava aihe on myös se, mikä televalvontamateriaalin koko potentiaali on, poliisin yrittäessä näyttää rikoksen todeksi.</p> <p>Olen tehnyt fenomenografisen tutkimuksen, mikä tarkoittaa että olen haastatellut kolmea henkilöä, joita pidetään Keskusrikospoliisin sekä Suojelupoliisin työntekijöiden keskuudessa tutkimusaiheen asiantuntijoina. Asiantuntijat, jotka työskentelevät Keskusrikospoliisilla, Europolissa ja Hämeen poliisilaitoksella, kertoivat miten he käyttävät televalvontamateriaalia analyysin sekä tutkinnan parissa, mutta myös miten materiaalia voidaan hyödyntää osana poliisitaktiikkaa.</p> <p>Tutkimuksen lopputuloksena on lista keinoista, miten televalvontamateriaalissa olevaa informaatiota voidaan sekä käyttää, että tutkinnassa hyödyntää. Lista on jaettu yhteentoista eri kategoriaan ja kategoriat sisältävät sekä yksityiskohtia että konkreettisia esimerkkejä.</p> <p>Opinnäytetyö on osittain salassa pidettävä, mm luvut 2.1.3, 2.1.4, 2.1.5, 2.3 ja 4 ovat salassa pidettäviä, turvaluokka IV.</p>		
Sivumäärä	Tarkastuskuukausi ja vuosi	Opinnäytetyökoodi (OPS)
43 + 2	11 / 2018	Amk2018ONT
Avainsanat		
Televalvonta, televalvontamateriaali, telekuuntelu, analyysi, Ekuha, Kuha, Kettu		

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	1
1.1 Syfte	2
1.2 Avgränsningar.....	2
1.3 Hypotes.....	3
2 Grundläggande information om funktion, processer och lagrum.....	3
2.1 Teleövervakning.....	4
2.1.1 Teleavlyssning - skillnaden mellan teleavlyssning och teleövervakning	6
2.1.2 Teleövervakningsprocessen	6
2.1.3 Ekuha	7
2.1.4 Kuha.....	7
2.1.5 Kettu	7
2.2 Tvångsmedelslagen - Finlands grundlag om teleövervakning	8
2.3 Teleövervakningsmaterialet.....	9
2.4 Fortbildning inom användning av teletvångsmedel.....	9
3 Material och insamlingsmetod.....	10
3.1 Metodologiska utgångspunkter	11
3.2 Materialinsamling	11
3.3 Kategorisering av materialet.....	13
3.4 Etik	14
4 Resultat.....	15
5 Sammanfattning och diskussion	15
Referenser.....	18
BILAGOR	22
Bilaga 1	22
Bilaga 2	23

1 Inledning

Teleövervakningsmaterialet innehåller ofta mycket mera information än vad den gemene brottsundersökningskonstapeln använder. Inom brottsundersökningen används i huvudsak *teleövervakning* för att i efterhand påvisa att den misstänkte har eller inte har varit på ett specifikt område vid en specifik tidpunkt. Denna information är i flera fall avgörande och den uppgiften man söker efter, men detta är endast en bråkdel av den information som finns tillgänglig i en och samma datafil. Förutom till själva brottsundersökningen kan teleövervakningen hjälpa polisen att rikta brottsundersökningen, men det är även ett viktigt hjälpmedel för polisen, med vars hjälp man kan avslöja brott.

Beroende på hur mycket teleövervakningsmaterial man som polis har tillgång till kan man göra olika djupgående analyser om den person vars teleövervakningsmaterial man analyserar. Polisen kan begära om teleövervakning i otaliga brottmålsfall. För flertalet undersökare är teleövervakning, och till viss mån *teleavlyssning*, något som i allmänhet förekommer i förundersökningarna. Teleövervakning är det mest använda teletvångsmedlet. Antalet teleavlyssningslov som tingsrätten utfärdat sjönk en del under 2017 men antalet teleövervakningslov steg till ett nytt rekordantal. Tingsrätten beviljade 1603 teleövervakningslov och 480 teleavlyssningslov 2017 (Polisstyrelsen 2018, 2–3).

I min undersökning kommer jag att behandla analys av teleövervakningsmaterialet från mobiltelefoner och hur man kan använda analysen som stöd och för att dra riktlinjer i brottsundersökning. Innan jag påbörjade mina fortsättningsstudier på Polisyrkeshögskolan bestämde jag mig för detta ämne. Jag antog att det skrivits en del om teleövervakning och teleavlyssning och jag grubblade över hur jag skulle vinkla min undersökning. Mitt antagande var fel och det visade sig finnas relativt lite forskning gällande ämnet vid Polisyrkeshögskolan i Tammerfors. Det finns ett arbete från 2004, *Poliisin telekuuntelun seurantatutkimus* (Viro & Virtanen 2004) och detta arbete behandlar teleavlyssning med inriktning på det då nya teleavlyssningssystemet. Sedan dess har avlyssningssystemen förnyats genom åren. Det nuvarande avlyssningssystemet togs i bruk 2014 (Centralkriminalpolisen 2014).

Det här är en *fenomenografisk* undersökning, vilket betyder att den bygger på människors uppfattningar, i detta fall på de intervjuades uppfattningar om teleövervakning. Jag har ett

genuint intresse för ämnet och har en ambition att lära mig ännu mera om teleövervakning genom denna undersökning. Mitt huvudsakliga mål är att detta arbete skall komma till nytta för brottsundersökare i Finland. Detta arbete utvecklar baskunskaperna för den enskilda konstapeln inom ämnet, och det hjälper också denne att se möjligheterna i teleövervakningsmaterialet. Detta arbete kan användas som en grund för fortbildningskurser på Polisyrkeshögskolan. Fortbildningen ökar polisens kunskaper om teleövervakning vilket leder till att fler brott blir lösta och därmed har det även en positiv effekt på trygghetskänslan i samhället.

1.1 Syfte

Syftet med den här undersökningen är att genom temaintervjuer få fram vilka möjligheter en välgjord analys av teleövervakningsmaterial från mobiltelefoner kan tillföra en brottsundersökning eller vilket potential materialet har när polisen försöker påvisa ett brott.

Utifrån detta syfte har följande undersökningsfrågor vuxit fram:

- 1) På vilket sätt kan man analysera och berika teleövervakningsmaterialet?
- 2) Behövs det en baskunskap när man analyserar teleövervakningsmaterial?
- 3) Innehåller teleövervakningsmaterialet information som kan misstolkas?

Genom att framföra denna information så kommer de sakkunnigas arbetsätt att få spridning inom polisen i Finland. Dokumentationen gör det möjligt för alla poliser att ta del av arbetssättet, tankesättet och andra givna råd.

1.2 Avgränsningar

Med tanke på lärdomsprovets ramar och krav är det ändamålsenligt att jag avgränsar mitt arbete och fokuserar på substansen i teleövervakningsmaterialets innehåll och hur man genom analys kan berika informationen i det givna materialet. Detta betyder att flera helheter faller utanför ramarna för mitt ämne, exempelvis teleövervakning i

brottsundersökningssyfte, teleövervakning av telefoner i fasta telefonnätet och presentation av teleövervakningsmaterial i förundersökningsprotokoll.

Teleavlyssningen är också en helhet som inte kommer att behandlas i denna undersökning. Vid teleavlyssning får polisen förutom teleavlyssningsmaterial även ta del av teleövervakningsmaterial. Resultatet i denna undersökning kan således även användas vid fall där polisen har tillgång till teleavlyssningsmaterial. Skillnaden mellan teleavlyssning och teleövervakning beskrivs i kapitel 2.1.1.

Inom polisen ordnas fortbildning inom genren teletvångsmedel. Fortbildningsmöjligheterna är få till antalet och ingen av dessa kurser som är ämnade för den gemene polismannen, har en direkt inriktning hur polisen kan använda teleövervakningsmaterialet. Mer om fortbildningsmöjligheterna i kapitel 2.4.

1.3 Hypotes

Informationen som finns "dold" i telematerialet är något som kriminalkonstaplarna sällan tar del av. Orsaken till att den dolda informationen inte används kan bl.a. vara att man inte av utredningstekniska skäl behöver denna information, men det kan också vara okunskap om vad som döljer sig i informationen och okunskap om vilken information man kan ta fram genom att grundligt arbeta med teleövervakningsmaterialet. Förutom de tidigare nämnda undersökningsfrågorna (kapitel 1.1) borde denna undersökning öka kunskapen hos läsaren och även återge svar på denna hypotes om okunskap.

2 Grundläggande information om funktion, processer och lagrum

I det här kapitlet redogörs för vad teleövervakning är. Efter det beskrivs skillnaden mellan teleavlyssning och teleövervakning. Sedan beskrivs processen hur polisen får tillgång till teleövervakningsmaterial och sedan en insyn i dataprogrammen för teleövervakningsmaterial. Efter det görs en genomgång av lagparagraferna som rör

teleövervakning. Kapitlet avslutas med en presentation av de fortbildningsmöjligheter som Polisyrkeshögskolan ger.

2.1 Teleövervakning

Teleövervakning är ett hemligt tvångsmedel som polisen kan använda under förundersökning av brott och inom förebyggande av brott. I Finlands grundlag (806/2011), i tvångsmedelslagens 10 kapitel stadgas det om hemliga tvångsmedel, detta är det grundläggande lagrummet gällande teleövervakning vid förundersökning av brott. Polisen har också genom stadgandena i Polislagen rätt till teleövervakning i syftet att avslöja brott (Finlands grundlag 872/2011, 5 kap 3) och Hemligt inhämtande av information för att avslöja brott.

När man inom Finlands gränser använder en mobiltelefon bildas information i enlighet med var man gör med mobiltelefonen. Det första en mobiltelefon gör när man aktiverar den eller när den kommer innanför landets gränser, är att den tar kontakt med en telefonoperatörs kommunikationsnät för att mobiltelefonen ska kunna användas för sitt primära syfte, d.v.s. för kommunikation (Kommunikationsverket 2018).

I Finland finns fyra mobiltelefonoperatörer som har egna kommunikationsnät. Dessa nät är uppbyggda av telemaster¹, vilket möjliggör att man kan ringa trådlöst. Operatörerna är DNA, Elisa, Telia och Ålcom. De här fyra operatörerna har kommunikationsnät över hela Finland, förutom Ålcom som endast figurerar kring Åland. All mobiltelefontrafik som görs i Finland registreras hos någon av dessa fyra operatörer. Förutom dess fyra operatörer finns det flera andra mobiltelefonoperatörer, exempelvis Saunalahti och Moi, men dessa operatörer har inget eget kommunikationsnät. Ett annat exempel är turisterna som besöker Finland med sina egna utländska telefonabonnemang. Turisternas telefoner använder sig av DNAs, Elisans, Telias eller Ålcoms kommunikationsnät och denna användning kallas roaming (DNA 2018, Elisa 2018, Telia 2018, Ålcom 2018).

---

¹ Telemast. En telemast är en konstruktion för utsändning och mottagning av radiovågor. Kallas även radiomast eller mobilmast.

Mobiltelefontrafiken registreras av operatörerna av flera orsaker, av vilka den viktigaste är ekonomisk. All mobiltelefontrafik som hos operatören är avgiftsbelagd registreras för att operatörerna ska kunna påvisa för konsumenterna vad deras faktura baseras på. Mobiltelefontrafiken utgör inte enbart kommunikation mellan personer, exempelvis samtal och textmeddelanden, utan även av data-andvändningen. Med data-användningen avses aktivt surfande på Internet eller aktiva mobilapplikationer i mobiltelefonen.

Materialet som polisen får ta del av vid teleövervakning är den data som bildas hos operatörerna vid användning av mobiltelefoner, d.v.s. mobiltelefontrafiken. Teleövervakning är ett hemligt tvångsmedel som ingriper på den personliga integriteten till den grad att polisen behöver ett beslut från tingsrätten för att kunna använda sig av teleövervakning. Mer om detta i kapitel 2.1.2.

Operatörerna använder sig av egna operatörspecifika tekniska system, vilket i dagsläget betyder att teleövervakningsinformation ges till polisen i fyra olika versioner. Teleövervakningsmaterial från Elisa finns i ett system som heter Ekuha, Telias material finns på Kuha, DNAs material på Kettu och Ålcoms material fås per e-post som text-fil eller vid begäran som en Excel-fil (Mäkinen 2016, 32). Polisen har under flera år haft ett dataprogram under utveckling, vars avsikt är att sammanföra dessa versioner och att allt teleövervakningsmaterial skulle vara likadant. Detta program heter Kettu i vilket för tillfället endast DNAs teleövervakningsmaterial finns. Allt teleövervakningsmaterial är skrivet på finska förutom material från Ålcom, som är på svenska eller delvis på engelska. Mer om Ekuha, Kuha och Kettu i kapitel 2.1.3, 2.1.4 och 2.1.5.

Teleövervakning kan man rikta mot *abonnemang*² eller mot *IMEI-nummer*³. I denna undersökning avses med ett abonnemang, ett telefonnummer och med ett IMEI-nummer en mobiltelefon.

---

² Abonnemang är anslutningen till kommunikationsnätverket, d.v.s. ett telefonnummer.

³ IMEI-nummer. Alla mobiler har ett unikt, 15-siffrigt så kallat IMEI-nummer. Det fungerar som ett serienummer och används för att identifiera enskilda mobiltelefoner i mobilnätet. Förkortningen står för International Mobile Equipment Identity. (Tele2, 2018).

2.1.1 Teleavlyssning - skillnaden mellan teleavlyssning och teleövervakning

Vid teleövervakning har polisen tillgång till det datamaterial som bildas hos operatören vid användningen av en telefon. Det materialet utgör informationen på vilket telefonräkningen baseras, t.ex. samtalsinformation. Vid teleavlyssning har polisen även tillgång till innehållet i detta telematerial. Vid teleövervakning får polisen exempelvis information om ett samtal mellan två personer vid ett visst klockslag och vid teleavlyssning får polisen även tillgång till innehållet i detta samtal. För att polisen ska kunna använda sig av teleavlyssning krävs en misstanke om ett grövre brott, än vid teleövervakning (Finlands grundlag 806/2011, 10 kap). Mer om lagstadganden angående teleövervakning i kapitel 2.2.

2.1.2 Teleövervakningsprocessen

Polisen har enligt Finlands grundlag tillgång och rätt att använda sig av olika teletvångsmedel. Processen kring tillgången till teletvångsmedlen är den samma oavsett teletvångsmedel.

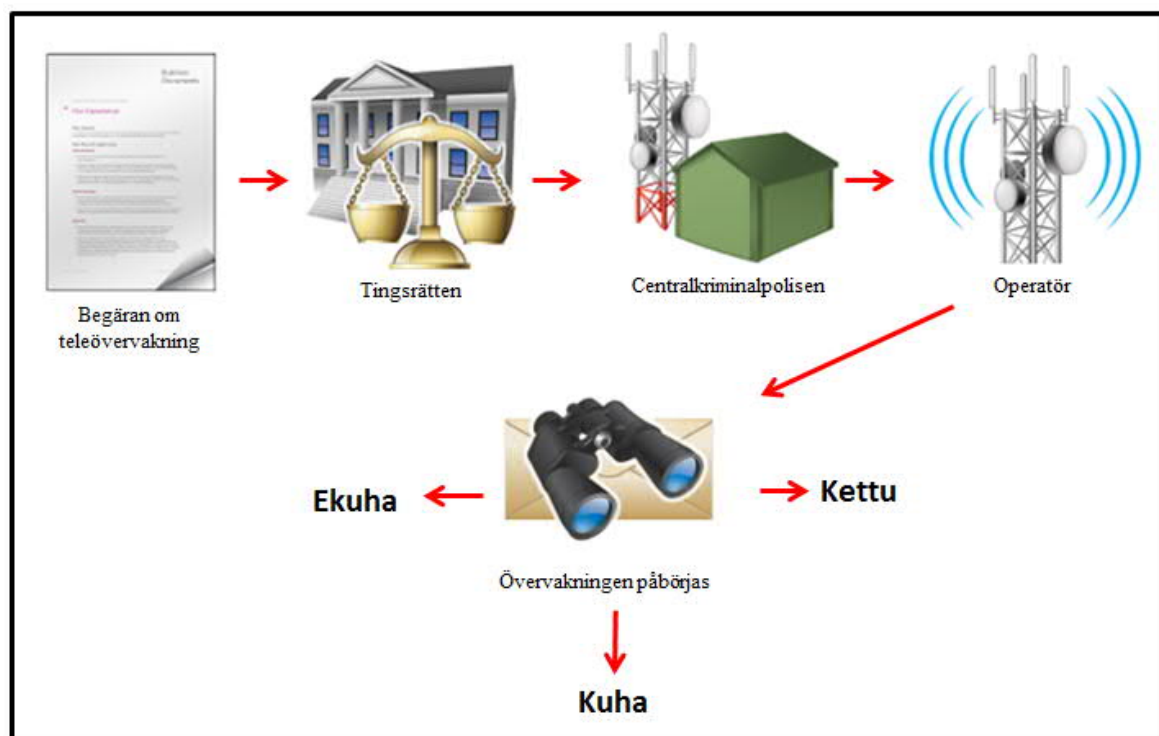

Bild 1. Teleövervakningsprocessen.

Bild 1 visar hur det i praktiken går till när polisen framställer en begäran om teleövervakning. Processen är förenklad och innehåller inga tekniska detaljer. Polisen begär om tillstånd till teleövervakning från tingsrätten. En till befälet hörande polisman gör ett skriftligt yrkande som sänds till tingsrätten. I tingsrätten framställs yrkandet ännu muntligt. Tingsrätten ger sitt beslut med kort varsel. Om tingsrättens beslut är i linje med polisens yrkande så kontaktas teleoperatörerna och teleövervakningen påbörjas (Mäkinen 2016, 31). Polisen är då i kontakt med Centralkriminalpolisens telekommunikationsenhet som i sin tur kontaktar operatörerna. Operatörerna möjliggör i detta fall teleövervakningen och överför teleövervakningsmaterial till de program som är lämpade för detta ändamål, Ekuha, Kuha och Kettu.

Vid fall där påbörjan av teleövervakning inte tål uppskov så ger Finlands grundlag (806/2011) 10 kap 6 § polisen en möjlighet att göra beslutet om teleövervakning av polisen själv. Ärendet måste dock senast inom 24 timmar framföras i tingsrätten enligt modellen ovan.

2.1.3 Ekuha

Detta kapitel beskriver programmet Ekuha och vilken information som finns tillgänglig i Ekuha. Bland informationen framkommer polisens taktiska och tekniska arbetsmetoder. Kapitlet är därför belagt med sekretess. (Finlands grundlag 621/1999, 6 kap 24.)

2.1.4 Kuha

Detta kapitel beskriver programmet Ekuha och vilken information som finns tillgänglig i Kuha. Bland informationen framkommer polisens taktiska och tekniska arbetsmetoder. Kapitlet är därför belagt med sekretess. (Finlands grundlag 621/1999, 6 kap 24.)

2.1.5 Kettu

Detta kapitel beskriver programmet Ekuha och vilken information som finns tillgänglig i Kettu. Bland informationen framkommer polisens taktiska och tekniska arbetsmetoder. Kapitlet är därför belagt med sekretess. (Finlands grundlag 621/1999, 6 kap 24.)

2.2 Tvångsmedelslagen - Finlands grundlag om teleövervakning

Teleövervakning är ett hemligt tvångsmedel. För undersökning av brott kan polisen, men även Försvarmakten, Gränsbevakningen och Tullen använda detta tvångsmedel (Finlandsgrundlag 805/2011, kap 2 § 1). Tvångsmedlet är i sig hemligt, men den information som tvångsmedlet ger kommer fram vid bevisföringen i rättegångar. På grund av att tvångsmedlet i sig är hemligt finns det flera restriktioner kring telematerialet. Tvångsmedelslagen förhindrar bl.a. kopiering av teleövervakningsmaterial (Finlandsgrundlag 805/2011, 7 kap § 4). Detta betyder att endast en förundersökningsmyndighet har tillgång till teleövervakningsmaterial och endast förundersökningsmyndigheter har en möjlighet att analysera materialet.

Beslut om teleövervakning ges av tingsrätten. Domstolen kan ge teleövervakningsbeslut som är i kraft en månad per gång (Finlands grundlag 805/2011). Polisen kan yrka på att förlänga beslutet med en månad per gång. Varje förlängning kräver ett nytt beslut från tingsrätten. Beslut och yrkanden gällande förfluten tid kan gälla längre än en månad. Teleoperatörerna ska enligt lag spara på teleövervakningsmaterial i minst 12 månader (Finlands grundlag 917/2014, § 157).

I Finlands grundlag (806/2011) 10 kap 6 § stadgas att en förundersökningsmyndighet kan rikta teleövervakning mot en *teleadress*⁴ som en misstänkt använder eller kan tänkas använda om den misstänkte är skäligen misstänkt för något av följande brott;

- 1) ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst fyra år,
- 2) ett brott som begåtts med användning av en *teleadress* eller *teleterminalutrustning* och för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst två år,
- 3) olovligt brukande som riktat sig mot ett automatiskt *databehandlingssystem* och som begåtts med användning av en *teleadress* eller *teleterminalutrustning*,
- 4) utnyttjande av person som är föremål för *sexhandel*, *lockande av barn i sexuella syften* eller *koppleri*,
- 5) *narkotikabrott*,
- 6) *förberedelse till brott som begås i terroristiskt syfte*, *deltagande i utbildning för ett terroristbrott*, *finansiering av terroristgrupp* eller *resa i syfte att begå ett terroristbrott*,
- 7) *grovt tullredovisningsbrott*,
- 8) *grovt döljande av olagligt byte*,

⁴ Teleadress: ett abonnemang (telefonnummer) eller ett IMEI-nummer (telefon).

- 9) förberedelse till tagande av gisslan, eller
10) förberedelse till grovt rån.

I enlighet med Finlands grundlag (806/2011) 10 kap 7 § kan en förundersökningsmyndighet även rikta teleövervakning, förutom mot en misstänkt, även mot en målsägande, ett vittne eller någon annan person om man har den berörda personens samtycke. Denna rättighet gäller vid misstanke om följande brott;

- 1) brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst två år,
- 2) ett brott som har medfört att teleadressen eller teleterminalutrustningen obehörigen innehåller av någon annan,
- 3) brott mot besöksförbud om brottet begåtts genom användning av en teleadress
- 4) något annat än ett i 3 punkten avsett brott som begåtts genom användning av teleadress
- 5) utnyttjande av person som är föremål för sexhandel.

Processen kring hur en förundersökningsmyndighet yrkar på teleövervakning är beskriven i kapitel 2.1.

2.3 Teleövervakningsmaterialet

Detta kapitel beskriver hur teleövervakningsmaterial ser ut och vilken information som finns tillgänglig i materialet. Bland informationen framkommer polisens taktiska och tekniska arbetsmetoder. Kapitlet är därför belagt med sekretess. (Finlands grundlag 621/1999, 6 kap 24.)

2.4 Fortbildning inom användning av teletvångsmedel

Polisyrkeshögskolan ordnar olika fortbildningskurser där teleövervakning behandlas. Årligen ordnas en kurs som heter "Tiedonsaantipyynnöt *Salpa*⁵-järjestelmässä" (min översättning; Begäran om information i Salpa). På denna kurs får man skolning i vilken information polisen har rätt att begära av bl.a. teleoperatörer och hur man gör en sådan begäran i programmet Salpa. Denna kunskap ger en stabil grund för att förstå hur

---

⁵ Salpa, ett dataprogram som innehåller information över alla hemliga tvångsmedel. Namnet Salpa kommer från finskans "Salaiset pakkokeinot" (min översättning, Hemliga tvångsmedel).

teleövervakning fungerar. När polisen gör en begäran om teleövervakning till tingsrätten görs även denna i Salpa-programmet. (Wilma 2018.)

Polisyreshögskolan ordar även en *Toivo*⁶-analyskurs. Toivo-analyskursen är en kurs där man lär sig programmet Toivo. Toivo är utvecklat för att kunna behandla massdata, vilket teleövervakningsmaterial är. Under kursen behandlas analys av teleövervakningsmaterial. Kursen riktar sig till personer som arbetar som analytiker. Polisyreshögskolan ordar också och en kurs som heter "Salaiset pakkokeinot ja tiedonhankinta" (min översättning: hemliga tvångsmedel och begäran om information). Hemliga tvångsmedelskursen är enbart för personer som tillhör befälet. På kursen går man igenom grunderna för hemliga tvångsmedel och hur man i praktiken kan använda dessa tvångsmedel (Sinetti 2018).

Centralkriminalpolisen ordnar årligen i december ett teletvångsmedelsseminarium på Polisyreshögskolan. Under det två dagar långa seminariet diskuteras aktuella saker inom teleavlyssning och teleövervakning. (Sinetti 2018, Wilma 2018.)

I samarbete med Polisyreshögskolan ordnade Centralkriminalpolisen tidigare en analyskurs för teletvångsmedel, d.v.s. för teleavlyssning och teleövervakning (kursens namn; Telepakkokeinot-kurssi). Denna kurs är förtillfället nedlagd (Kastarinen 2018).

3 Material och insamlingsmetod

I detta kapitel redovisar jag för hur jag genomfört undersökningen. Jag beskriver och redogör för de metoder jag använt mig av, hur jag valt informanterna och hur jag utfört studien. Till slut redogör jag för hur min undersökning uppfyller kraven för reliabilitet och validitet.

---

⁶ Toivo, ett dataprogram för analys. I programmet kan man analysera och sammanföra information från flera av polisens register.

3.1 Metodologiska utgångspunkter

I detta arbete har jag valt en fenomenografisk undersökningsmetod med *hermeneutiken* som stöd. Med tanke på att jag utfört öppna kvalitativa temaintervjuer så anser jag att undersökningens syfte uppnås lämpligast genom denna metod. Undersökningens resultat är min tolkning av informanternas intervju svar.

Fenomenografi är en forskningsmetod som bygger på att människor ser och uppfattar saker och ting på olika sätt. Situationer uppfattas olika bland människorna och detta beror på hermeneutik och *perception*. Perception är förmågan att uppfatta och tolka information. Perception innebär att vi tar in information via våra sinnen (syn, hörsel, smak, känsel och lukt) och bearbetar eller tolkar denna information på olika sätt. Fenomenografin är en forskningsansats som kan kategoriseras som kvalitativ analys. (Krogsmark 2007, 4) (Ulvstig 2003).

Som stöd till fenomenografin har jag valt hermeneutiken. Hermeneutik är tolkningslära, en vetenskapsfilosofi om att förstå rätt. I början av undersökningen gör man en första tolkning av det man ska undersöka, man formulerar sina undersökningsfrågor, läser bakgrundsmaterial och tidigare forskning. Sedan känner man efter vad man själv vet, man preciserar sina undersökningsfrågor och väljer ut problemen man vill få svar på genom sin undersökning. (Skoglund 2012, 2). Dessa metodologiska utgångspunkter har jag burit med mig igenom hela forskningen.

3.2 Materialinsamling

För att ta fram och framföra den dolda informationen i telematerialet har jag gjort en kvalitativ undersökning, där jag utfört temaintervjuer med tre *informanter*⁷. Valet av informanter har jag gjort genom att först kontakta Skyddspolisen och Centralkriminalpolisen. Jag diskuterade med flera anställda på vardera enheten för att få en lista över personer som de anställda anser vara experter inom undersökningsområdet. Poliskollegiet vid Skyddspolisen och Centralkriminalpolisen gav tre namn av vilka alla var villiga att låta sig intervjuas som informanter. De tre utvalda informanterna arbetade vid

---

⁷ Informant; expert, sakkunnig, person jag valt att intervjuas

intervjutillfället vid Centralkriminalpolisen, Polisnärheten i Tavastland och vid Europol.

Intervjuobjekten kontaktade jag i god tid, för att få intervjun bokad med god marginal men även för att kunna förbereda mig inför intervjuerna. När jag kontaktade personerna jag valt att intervjua, nämnde jag att intervjuens längd kommer att vara 45 – 60 minuter lång, vilket anses vara en normaltids för kvalitativa intervjuer (Ahrne, Svensson 2015, 43). Val av plats för intervjuerna gjordes utgående från praktiska synpunkter, men också med tanke på vikten av att intervjun skulle kunna fortgå utan yttre störningar. Intervjuer kan göras vid det egna hemmet, vid skolan eller dylika offentliga platser så som på ett café eller på gatan, men intervjun ska helst göras i en lugn miljö med reducerade yttre störningar (Aaltola, Valli 2001, 27).

Intervjuerna skedde alla i helt olika miljöer. Två av platserna var nya och obekanta för både mig och mina intervjuobjekt. Min första intervju gjorde jag i ett mötesrum på polisstationen vid Helsingfors-Vanda flygfält. Min andra intervju skedde vid Polisyrkeshögskolan i ett klassrum. Den tredje intervjun gjordes under ganska normala förhållanden på intervjuobjektets arbetsplats vid Centralkriminalpolisen.

Temaintervjuer är ett av flera olika sätt att intervjua på. Idén med intervjun är att ta reda på vad någon annan tycker och tänker om någonting, och det bästa sättet att få fram denna information är genom att fråga, d.v.s. intervjua (Aaltola, Valli 2001, 24). Intervjuerna hade jag förberett med olika stödord och frågeställningar (bilaga 1, bilaga 2), men på det stora hela var syftet att ha öppna intervjuer med öppna frågor. En fördel med kvalitativa intervjuer är att man kan anpassa frågorna efter situationen och ordningen, vilket inte på samma sätt är möjligt med standardiserade frågor (Ahrne, Svensson 2015, 38).

Intervjuer kan spelas in om den som intervjuas ger tillåtelse till detta, och det är lämpligt att inleda intervjuer med att berätta om syftet med intervju och sedan be om samtycke att spela in den (Ahrne, Svensson 2015, 50). Alla gav sitt samtycke till att spela in, vilket var underlättade för mig när jag kunde koncentrera mig på intervjuens innehåll och inte behövde besvara mig med att anteckna allt. Alla intervjuer gjordes på finska och var mellan 38 och 56 minuter långa. Jag har transkriberat intervjuerna ordagrant vilket totalt blev 27 sidor och 13714 ord. Vid transkriberingen beskrev jag inte situationer, stödmaterial som visats eller andra händelser, utan jag transkriberade endast den muntliga diskussionen.

I samband med transkriberingen insåg jag vikten av transkriberade intervjuer och hur det skulle komma att underlätta själva analysen av intervjuerna. I detta skede noterade jag flera saker som jag kunde ta fasta på och undersöka vidare vid en grundligare genomgång. Om intervjuerna endast varit inspelade hade det vid flera tillfällen blivit ett stort arbete att söka efter intervjuobjektens kommentarer på inspelningsbanden. Att skriva ut intervjuerna är tidsödande, men är fördelaktigt i det långa loppet (Ahrne, Svensson 2015, 51).

3.3 Kategorisering av materialet

Under transkriberingen gjorde jag preliminära notiser, d.v.s. jag markerade stycken i det transkriberade materialet. När jag transkriberat allt material gick jag igenom intervjuerna och skrev ner kommentarer och preliminära rubriker på post-it lappar. Jag använde olika färgers post-it lappar för de olika informanterna. Totalt blev det 141 post-it lappar. Genom att det noterbara nu fanns på post-it lappar fick jag ett visuellt helhetsgrepp över materialet från intervjuerna och det gick smidigt att placera lapparna i olika grupper, och sedan bilda olika kategorier. De olika färgerna på post-it lapparna underlättade väsentligt den skriftliga processen när jag genom att se på lapparna visste vem av informanterna som sagt vad.

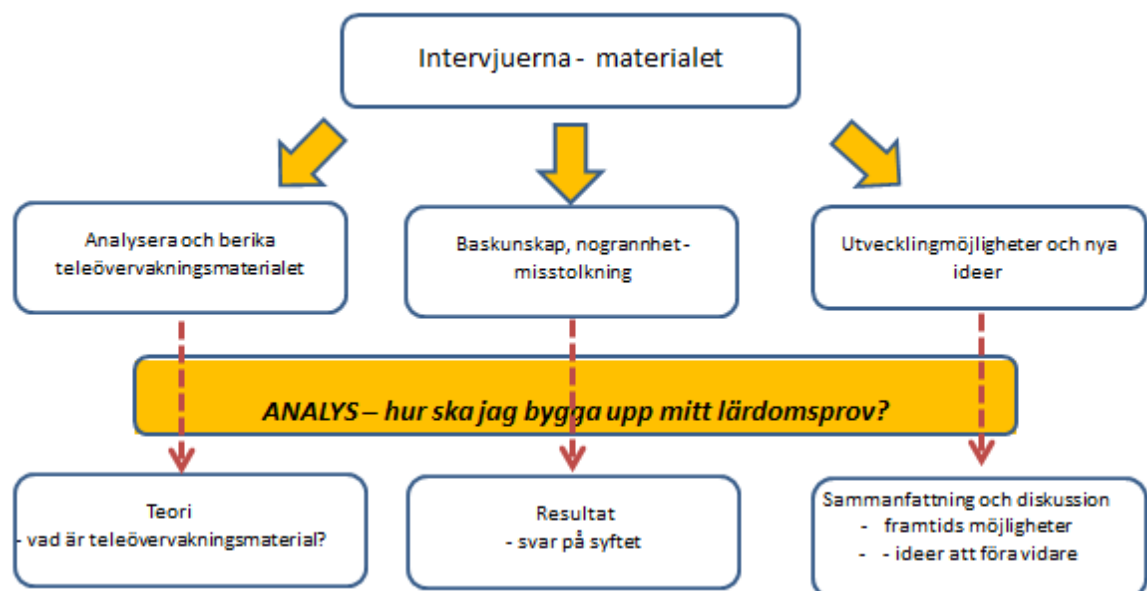

Bild 6. En illustration över kategoriseringen av resultatet.

På bild 6 kan man visuellt se en illustration över hur jag kategoriserade materialet från intervjun. Jag utgick från mina två forskningsfrågor (se kapitel 1.1). Jag namngav dessa

kategorier "analysera och berika teleövervakningsmaterialet" samt "baskunskap, noggrannhet och tolkning". Vidare noterade jag att flera intressanta kommentarer av informanterna föll utanför dessa två kategorier, så jag utökade kategorierna med en tredje kategori (bild 6: utvecklingsmöjligheter och nya idéer).

När den grova kategoriseringen var gjord analyserade jag innehållet i varje kategori. En närmare eftertanke påvisade att en del av intervjumaterialet var konkret fakta över vad innehållet i teleövervakningsmaterialet är. Jag använde alltså en del av intervjumaterialet som faktakunskap i mitt teorikapitel. Vidare använde jag, som bild 6 visar, en del av det insamlade materialet i resultatdelen samt en del i lärdomsprovet sammanfattning och slutdiskussion.

3.4 Etik

Grundläggande för forskning är att forskning bara får godkännas om den kan utföras med respekt till människovärdet och att grundläggande rättigheter och grundläggande friheter alltid ska betraktas. Det finns tre huvudprinciper inom forskning som bör hedras. Dessa är principerna om informerat samtycke, konfidentialitet och nyttjandekrav.

Informerat samtycke innebär att man ska informera om vad forskningen/studien handlar om, vad den innebär och att personerna sedan själva får välja om de vill vara med denna studie. Konfidentialitets principen betyder att all information man samlat in gällande informanterna under forskningen, ska framföras på ett sådant sätt att ingen utomstående kan identifiera honom eller henne. Den tredje principen, det s.k. nyttjandekravet betyder att uppgifter insamlade om enskilda personer får endast användas för forskningsändamål. (Ahrne, Svensson 2015, 29). Dessa principer har jag följt i mitt lärdomsprov.

Lärdomsprovets resultat är baserat på tre kvalitativa intervjuer. För att genomföra dessa intervjuer krävdes ett forskningslov godkänt av Polisyrkeshögskolan. I det godkända forskningslovet påpekades bl.a. att det är frivilligt för polisens personal att delta i undersökningen. I forskningslovet påpekades också att allt material som samlats in för

utförande av lärdomsprovet ska förstöras när lärdomsprovet är slutfört. Det material som jag har samlat in under min undersökning kommer jag således att förstöra när detta lärdomsprov godkänns och publiceras.

En viktig del av forskningen är tillförlitligheten, reliabiliteten. Rapporten som man skriver måste för läsaren låta tillförlitlig och trovärdig. Studiens resultat måste vara trovärdigt, så bl.a. måste man kunna redogöra för hur man valt och fått tag i de intervjuade (Ahrne, Svensson 2015, 40). Om skribenten lyckas övertyga läsaren om att resultaten är trovärdiga har man i någon mening lyckats med sitt projekt (Ahrne, Svensson 2015, 25).

4 Resultat

I detta kapitel redogör jag för resultatet av denna forskning. Resultatet är en analys av materialet som framkommit i samband med intervjuerna av tre informanter. Bland informationen framkommer polisens taktiska och tekniska arbetsmetoder. Kapitlet är därför belagt med sekretess. (Finlands grundlag 621/1999, 6 kap 24.)

5 Sammanfattning och diskussion

Observera. Delar ur detta kapitel är borttagna p.g.a. att det framkommer information om polisens taktiska och tekniska arbetsmetoder, dessa delar är därför belagda med sekretess enligt Finlands grundlag 621/1999, 6 kap 24§.

Mitt syfte med detta arbete var att ta reda på vilken information som finns i teleövervakningsmaterial genom att intervjua några experter inom området. Avsikten var att framföra för poliser som arbetar inom undersökning vilka möjligheter och vilket tilläggsvärde teleövervakningen kan ge en brottsutredning. Intervjuerna gav en bra insikt i informanternas, d.v.s. experternas arbetssätt, ett tillvägagångssätt som är indelat i olika faser för att få en tillförlitlig analys. Samtidigt som jag ville framföra experternas kunskap ville jag även fördjupa min egen kunskap inom ämnet.

Inför intervjuerna hade jag en lista över tänkbara frågor och skiss över olika teman som kunde behandlas (Bilaga 1, Bilaga 2). Intervjuerna flöt på och i många lägen kändes det som monologer, när mina intervjuobjekt började fördjupa sig i olika brottsfall som de varit med om. Teleövervakningen är i sig en liten del av en undersökningshelhet, ett hjälpmedel för att lösa brott. Flera gånger avbröt jag diskussionen p.g.a. att den gick utanför ämnet och handlade mera om att lösa brott och hur man kan kombinera olika informationskällor.

Resultatet av detta arbete är helt i linje med arbetets syfte. Resultatet påvisar att det finns en mångfald av information som finns tillgänglig om man som undersökare kan analysera fram den. Det verkar dock som om det analytiska arbete som görs på polisstationerna är av olika kvalitet och att det inte finns några riktlinjer eller standarder över hur man ska behandla teleövervakningsmaterial.

Genom intervjuerna fick jag ganska lika svar, någon gick djupare in på ett ämne medan en annan berättade mera om ett annat ämne. Bland svaren hittade jag inga meningsskiljaktigheter. Genom att intervjua flera personer skulle jag också fått en större variabel bland innehållet i svaren. Syftet var dock i slutändan att få fram en lista över information som finns genom att kategorisera och katalogisera telematerialet. Listan på kategorier kunde förlängas och kategorierna kunde vara mera detaljrika.

Man kan också tänka sig att, när det inte fanns meningsskiljaktigheter i intervjuerna så tyder det på att det finns någon form av "standard analys" som görs när teleövervakningsmaterial behandlas av experter. Denna standard är något som borde göras tillgänglig för hela den finska polisen. Programmet Kettu som är utvecklat av Centralkriminalpolisen och redan innehåller teleövervakningsmaterial skulle kunna vara lämplig plattform för ett analytiskt verktyg, som kunde göra denna standard analys.

Detta arbete ger inget svar på vilken standard analysen håller och hur man förtillfället analyserar eller behandlar teleövervakningsmaterial inom polisen i Finland. Detta är något man kunde undersöka för att få en bild över dagsläget, vilka behov som finns samt att få en bra informationsgrund med potentiella utvecklingsbara idéer vilka man sedan kunde föra vidare till utvecklingsteamet bakom Kettu.

Kursutbudet för kriminalkonstaplar som vill lära sig om teleövervakning eller fördjupa sina kunskaper om teleövervakning är förhållandevis litet. De som analyserar teleövervakningsmaterial är på det stora hela självlärda eller har fått skolning av någon kollega. Min egen skolning har jag fått på det sistnämnda sättet, av en kollega som visade mig hur man kan göra. Eftersom tele-tvångsmedel hör till vardagen inom undersökningen så borde det vid Polisyrkeshögskolan och/eller hos Polisstyrelsen finnas ett intresse att ge utbildning till studenterna och ge möjlighet till personalen att fortbilda sig.

Syftet med undersökningen kan anses ha uppnåtts. Hypotesen om poliskollegiets okunskap gällande användningen av teleövervakning och utnyttjandet av informationen i teleövervakningsmaterialet kan inte helt och hållet verifieras i och med att jag intervjuat sakkunniga. Det som dock understryker okunskap är att det inte på någon nivå går att jämföra och sammanföra teleövervakningsmaterial. För att få ett tydligt svar på hypotesen så kunde man utreda detta genom en ny undersökning, en empirisk undersökning gällande kunskapen om teleövervakning bland poliserna vid brottsundersökningen. En annan mätare för arbetets värde och hypotesens grund kunde vara i parallell med ett av arbetets mål, d.v.s. om arbetet kommer att leda till en fortbildningskurs på Polisyrkeshögskolan och om det finns ett intresse för en sådan kurs.

Referenser

Anonym källa 1, 2018. Intervju av Tony Rönnqvist med informant 1, 12.6.2018, Vanda

Anonym källa 2, 2018. Intervju av Tony Rönnqvist med informant 2, 22.5.2018, Tammerfors

Anonym källa 3, 2018. Intervju av Tony Rönnqvist med informant 3, 16.5.2018, Vanda

Ahrne, Göran & Svensson, Peter. 2015: *Handbok i kvalitativa metoder*. Upplaga 2:3. Stockholm, Liber AB

Centralkriminalpolisens, 2000. *Kuha - käyttöohje Tutkija*. 17.7.2000, Vanda

Centralkriminalpolisens, 2014. *Telekuuntelumateriaalin käsittelykaavio (v. 4.0)*. 28.10.2014, Vanda

DNA, 2018. *Roaming inom EU området*. Läst 26.9.2018. Tillgänglig: <https://www.dna.fi/euroaming-pa-svenska>

Elisa, 2018. *Roaming hinnasto; Käyttö ulkomailla*. Läst 26.9.2018. Tillgänglig: <https://elisa.fi/puheliittymat/kaytto-ulkomailla/>

Eskola, Jari & Vastamäki, Jaana (2001). *Teemahaastattelu: opit ja opetukset*. Teoksessa Aaltola, J. & Valli, R. (toim.) *Ikkunoita tutkimusmetodeihin I*. Jyväskylä: PS-kustannus, 24 – 42.

Finlands grundlag 805/2011. *Förundersökningslagen*, Vilka som deltar i förundersökning, kap 2 § 1. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2011/20110805>

Finlands grundlag 806/2011. *Tvångsmedelslag, 10 kap Hemliga tvångsmedel, 6 § Teleövervakning och dess förutsättningar*. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2011/20110806>

Finlands grundlag 806/2011. *Tvångsmedelslagen, 7 kap Beslag samt kopiering av handlingar, 4 § Förbud mot beslag och kopiering som gäller teleavlyssning, teleövervakning och basstationsuppgifter*. Tillgänglig:
<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2011/20110806>

Finlands grundlag 872/2011. *Polislag, 5 kap Hemliga metoder för inhämtande av information, 3 §, Hemligt inhämtande av information för att avslöja brott*
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2011/20110872>

Finlands grundlag 917/2014. *Lag om tjänster inom elektronisk kommunikation, Skyldighet att lagra uppgifter för myndigheternas behov §157*. Tillgänglig:
<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2014/20140917>

Haikansalo, Anu & Korander Timo, 2017: *Instruktioner för lärdomsprov*.
Polisyarkeshögskolan, Tammerfors.

Hakala, Juha T. 2004: *Opinnäyteopas ammattikorkeakouluille*. Helsinki, Gaudeamus.

Isaksson Anders, 2018: *Excelbloggen*. Läst 5.9.2018. Tillgänglig:
<http://andersexcel.se/excelskolan/pivottabeller/>

Kastarinen, Mikko, 2016. *Kettu 2.0 käyttöohje*. Keskusrikospoliisi 2016, Vanda.

Kastarinen, Mikko, 2018. Diskussion med Mikko Kastarinen 26.9.2018.

Kommunikationsverket 2017. *Fakturering och kontroll på användningskostnader*, artikeln publicerad 10.3.2017. Läst 5.9.2018. Tillgänglig:
<https://www.viestintavirasto.fi/sv/internettelefoni/faktureringochkontrollpaanvandningskostnader.html>

Kommunikationsverket 2018. *Internet och telefoni*. Tillgänglig:
<https://www.viestintavirasto.fi/sv/internettelefoni.html>

Kroksmark, Tomas 2007. *Fenomenografisk didaktik: En didaktisk möjlighet*. Didaktisk Tidskrift, 17(2–3), 4–34. University Press, Jönköping

Lotsson Anders, 2018. IT-ord - Ord och uttryck i it-branschen. Tillgänglig: <https://it-ord.idg.se/>

Mäkinen, Anssi, 2016. *Opas salaisten pakkokeinojen hyödyntämiseksi perusrikostutkinnassa*. Poliisiammattikorkeakoulu 2016, Tampere. Sekretessbelagt, tillgängligt via programmet; Salpa.

Tillgänglig: https://neukkari.poliisi.fi/poliisi/sivustohakemisto/polkrp/salpa/tth_info/Jaetut_asiakirjat/APT-päättötyö_Anssi_Mäkinen.pdf

Polisstyrelsen 2018, Poliisihallituksen kertomus sisäministeriölle poliisin salaisesta tiedonhankinnasta ja sen valvonnasta vuonna 2017. Inrikesministeriet 27.2.2018. Tillgänglig:

<https://intermin.fi/documents/1410869/3723676/Poliisin+tiedonhankintakeinot+2017/27e27b9e-175f-4028-8808-4e30d3e28874/Poliisin+tiedonhankintakeinot+2017.pdf>

Tele2, 2018. *IMEI-nummer*. Läst 8.10.2018. Tillgänglig:

<https://www.tele2.se/support/problem/hjalpartiklar/imei-nummer>

Telia 2018. *Roaming ja puhelimen käyttö ulkomailla*. Läst 26.9.2018. Tillgänglig:

<https://www.telia.fi/matkalla/roaming>

Ulvstig Kalle, 2003. *Inlämningsuppgift 2: Användarcentrerad design*. Läst 1.10.2018.

Tillgänglig:

http://www.cse.chalmers.se/research/group/idc/ituniv/student/2003/portfolior/it3ulka/public_html/acdinlupp2.pdf

Sinetti 2018. *Täydennyskoulutus*. Läst 26.9.2018. Tillgänglig:

<https://sinetti.poliisi.fi/o/polamk/koulutus/Sivut/Täydennyskoulutus.aspx>

Skoglund Crister, 2012. *Hermeneutik i praktiken*. Tillgänglig: Polisyreshögskolan Moodle

Strålsäkerhetscentralen, 2018. *Mobiltelefonnätets funktion och basstationer*. Läst 8.10.2018. Tillgänglig: <https://www.stuk.fi/web/sv/teman/mobiltelefoner-och-basstationer/mobiltelefonnatet/mobiltelefonnatets-funktion-och-basstationer>

Viro Ilmari & Virtanen Timo, 2004: *Poliisin telekuuntelun seurantalutkimus*, Edita Prima Oy Helsinki

Wilma, 2018. *Täydennyskoulutus*. Läst: 1.10.2018. Finns att läsa: <https://wilma.tuve.fi/>

Ålcom 2018. *Mobil - Roaming utomlands*. Läst 26.9.2018. Finns att läsa: <https://www.alcom.ax/formular/mobil-roaming-utomlands>

BILAGOR

Bilaga 1

Stödfrågor till intervju:

- Vad innehåller materialet
- Hur analyseras materialet på olika ställen
- Hur kan man använda materialet
- Livsmönster (pattern of life)
- Vilka delar av materialet används
- Hur sammaförs olika operatörers material
- Vad kan man säga om rörelsemönstret för en person
- Granskar man om det finns personer som man bara ringer till och aldrig får samtal av, eller såna som det aldrig rings till utan det är bara inkommande samtal
- Hur beaktas påslagning och avstängning av telefoner
- Vilka ställen är intressanta och platser är
- Roaming
- Används någon skripta/makro
- Vilka program används

Bilaga 2

TEMA

<p>PATTERN OF LIFE</p> <ul style="list-style-type: none"> - var rör sig personen - sover / vaknar - vänner - adresser 	<p>SAMTALSANALYS</p> <ul style="list-style-type: none"> - när / vart ringer personen - finns det endast inkommande/utgående samtal
<p>KARTOR</p> <ul style="list-style-type: none"> - materialet på karta - program 	<p>VERKTYG</p> <ul style="list-style-type: none"> - program för behandling - analysmetoder - skripta/makro
<p>PROBLEM</p> <ul style="list-style-type: none"> - operatörer - applikationer (whatsapp, Viber, Signal) - data 	<p>JÄMFÖRELSE / KOPPLINGAR</p> <ul style="list-style-type: none"> - distrikt - enhet - internationellt - brottsserier

Som stöd till intervjuerna

Dessa "teman" skissade jag upp innan jag gjorde min första intervju. Jag använde skissen som stöd under intervjuerna. För att hela tiden ha en överblick över intervjun strök jag över de delar som diskuterats. Vidare kunde jag sedan ta upp teman som jag ännu inte hade behandlats eller delar jag ansåg att kunde diskuteras vidare.